

Etuuspalvelut
Lakiyksikkö
Toimeentuloturvaetuksien osaamiskeskus

21.1.2022

Kela 3/010/2022

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta 21.1.2022 / Hallituksen esitys eduskunnalle yrittäjien työttömyysturva-oikeuden väliaikaiseksi järjestämiseksi (HE 239/2021 vp.)

Kansaneläkelaitoksen asiantuntijalausunto

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt Kansaneläkelaitokselta (Kela) lausuntoa edellä mainitusta hallituksen esityksestä. Esityksessä ehdotetaan, että työttömyysturvalakiin lisättäisiin uudelleen väliaikaisesti yrittäjien työmarkkinatukioikeutta koskeva aiempia väliaikaisesti voimassa olleita säännöksiä vastaava säännös.

Kelalla on valmius ryhtyä toimeenpanemaan yrittäjien työmarkkinatuen maksatusta esityksen mukaisesti. Yrittäjien työmarkkinatukioikeuden väliaikainen jatkaminen lisää perusturvan piirissä olevien henkilöiden määrää ja siten työmäärää Kelassa. Työmäärän lisäys riippuu tuettavien yrittäjien määrästä, ja se kohdittuu muutaman viikon ajalle lain voimaantulosta alkaen. Työ aiheutuu siitä, että Kelan on annettava työvoimapolitiittisen lausunnon perusteella päätös yrittäjän oikeudesta työmarkkinatukeen ja sovitettava yritystoiminnan mahdolliset tulot työmarkkinatuen kanssa.

Ennen yrittäjien työmarkkinatuen toimeenpanon aloittamista Kelassa on tehtävä tietojärjestelmämuutoksia. Muutosten toteuttaminen on jo aloitettu, ja ne ehditään yhdessä muiden ehdotettujen poikkeussäännösten edellyttämien muutosten kanssa toteuttaa noin kolmen viikon kuluessa.

Esityksen mukaan yrittäjien työmarkkinatukioikeus olisi voimassa 1.1.–28.2.2022. Voimassaoloaika on lyhyt, mikä on ymmärrettävää epidemia- ja rajoitustilanteen epävarmuuden vuoksi. Toisaalta lyhyt määräaika lisää riskiä, että tukioikeutta joudutaan lähiaikoina jatkamaan. Kela voi ryhtyä antamaan päätöksiä työmarkkinatuesta siinä vaiheessa, kun laki on voimassa ja TE-toimistot ryhtyvät antamaan työvoimapolitiittisia lausuntoja, eli todennäköisesti helmikuun alkupuolella. Jos työmarkkinatukioikeutta päädyttäisiin jatkamaan maaliskuun alusta lukien, uudet työvoimapolitiittiset lausunnot ja etuuspäätökset tulisivat annettavaksi varsin nopeasti sen jälkeen, kun edelliset on annettu, mikä olisi toimeenpanon kannalta kuormittavaa. Kela toteaa, että työmäärät Kelassa ovat jo valmiiksi suuria ja Kela on myös omassa toiminnassaan pyrkinyt samaan aikaan varautumaan mahdollisiin käsittelijöiden kasvaviin sairauspoissaoloihin.

Pasi Pajula

toimeentuloturvaetuksien osamiskeskuksen päällikkö